

*Analys av allsvenskans
ekonomi 1999*

*Svenska Fotbollförbundet
Revisionsnämnden*

Analys av allsvenskans ekonomi 1999

Revisionsnämnden inom Svenska Fotbollförbundet har kartlagt det ekonomiska utfallet i de allsvenska föreningarna för år 1999. Kartläggningen bygger på uppgifter inrapporterade av de allsvenska klubbarna.

Obs! Samtliga belopp i tabeller nedan i mkr om ej annat anges.

Allsvenskans resultat

Allsvenskan totalt redovisade 1999 ett underskott uppgående till 10,1 mkr (1998: + 8,5 mkr). I detta resultat ingår ett överskott från spelaromsättning (spelarförsäljningar minus såväl direkt kostnadsförda spelarförvärv som avskrivningar balanserade spelarförvärv) på 29,4 mkr. (1998: 60,5 mkr). 1999 ingick dessutom ett överskott från AIKs deltagande i Champions League (C.L) uppgående till 39,5 mkr. Detta innebär att allsvenskan från den ordinarie driften (exklusive spelaromsättning, C.L, räntenetto och dispositioner) redovisade ett underskott 86,6 mkr, vilket är en försämring jämfört med 1998 då motsvarande driftunderskottet var 60,7 mkr.

Resultatets beståndsdelar 1999, mkr

	<u>1999</u>	<u>1998</u>
Driftresultat exkl C.L.	- 86,6	- 60,7
Driftresultat inkl C.L.	- 47,1	- 60,7
Spelaromsättning	+ 29,4	+ 60,5
Räntenetto	+ 2,4	+ 4,4
Dispositioner	+ 5,2	+ 4,3
Redovisat resultat exkl C.L	- 49,6	+ 8,5
Redovisat resultat inkl C.L.	- 10,1	+ 8,5

Tabell 1

De senaste åren har IFK Göteborg, efter framgångarna i Champions League, dominerat svensk elitfotboll ekonomiskt. IFK Göteborg är den fotbollsförening i Sverige som har det största egna kapitalet, uppgående till 67,5 mkr (inklusive fonder). Det största överskottet 1999 redovisade AIK med 17,6 mkr, tack vare deltagande i Champions League. Av detta följer att det övriga allsvenska föreningarna tillsammans redovisade ett underskott före dispositioner på 32,9 mkr. Generellt har driftresultatet exklusive Champions League försämrats markant jämfört med 1998.

Såväl resultat före dispositioner som driftsresultat varierar kraftigt mellan föreningarna. Av tabell 2 framgår respektive resultat per förening. I driftresultatet är spelarnetto (inklusive avskrivningar spelarförvärv), räntenetto och dispositioner exkluderade. I spelaromsättning netto ingår i resultaträkningen redovisade spelarförsäljningar och spelarköp samt avskrivningar spelarförvärv.

Resultat per allsvensk förening 1999, mkr

	Redovisat <u>resultat</u>	Resultat före <u>dispositioner</u>	Drift- <u>resultat</u>	Spelarom- <u>sättning</u>
AIK	+ 17,6	+ 17,6	+ 18,3	- 1,2
Djurgårdens IF FF	+ 1,7	+ 1,7	- 1,9	+ 3,7
IF Elfsborg	- 4,2	- 4,2	- 4,7	+ 0,7
IFK Göteborg	- 9,7	- 14,7	- 16,6	- 1,5
Halmstads BK	- 8,3	- 8,3	- 8,6	- 0,2
Hammarby IF FF 1)	+ 0,1	+ 0,1	+ 2,0	- 0,7
Helsingborgs IF	+ 1,6	+ 1,6	- 8,1	+ 10,7
Kalmar FF	+ 3,1	+ 3,1	+ 4,4	- 1,3
Malmö FF	- 13,8	- 13,8	- 10,7	- 2,6
IFK Norrköping	+ 0,5	+ 0,5	- 2,7	+ 1,2
Trelleborgs FF	+ 10,6	+ 10,6	- 5,7	+ 16,3
Västra Frölunda IF	- 0,5	- 0,5	- 0,3	- 0,1
Örebro SK FK	- 5,1	- 5,1	- 5,6	+ 0,7
Örgryte IS	- 3,5	- 3,7	- 6,8	+ 3,6

1)

1) Preliminära siffror

Tabell 2

Endast AIK, Hammarby IF FF och Kalmar FF redovisar positivt driftsresultat, varav för AIK detta inte skulle ha uppnåtts utan överskott från deltagandet i Champions League.

Den slutsats som kan dras är att majoriteten av de allsvenska föreningarna blivit alltmer beroende av att kunna redovisa stora positiva netton från spelaromsättning. Vidare har vikten av att kvalificera sig och nå framgångar i de internationella cuperna ökat ytterligare inte minst på grund av de stora TV- och prispengar som finns där. Allt för att uppväga underskott i den ordinarie driften. Samtidigt sker kontinuerligt en anpassning från de allsvenska föreningarnas sida till övrig europeisk fotboll där spelarförädling är ett naturligt inslag i den ordinarie verksamheten.

Allsvenskans intäkter

Allsvenskans intäkter uppgick 1999 till drygt 465 mkr (1998: 439 mkr) vilket var en ökning med knappt 6 %. Här ingick spelarförsäljningar brutto med drygt 86 mkr (1998: 131 mkr), och intäkter från AIKs deltagande i Champions League med 61 mkr (1998: 0 mkr, inget svenskt deltagande). Under 1999 ingick inga intäkter i samband med Gothia Cup (1998: 30 mkr för BK Häcken).

Allsvenskans totala intäkter åren 1993 – 1999, mkr

	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>1997</u>	<u>1998</u>	<u>1999</u>
Ordinarie drift	195	200	219	220	262	308	318
Champions league		75	14	42	44	0	61
Spelarförsäljning	16	23	56	85	103	131	86
* Totalt	211	298	289	347	409	439	465
* Ordin. Drift % tot	92%	67%	76%	63%	64%	70%	68%

Tabell 3

Intäkterna från den ordinarie driften ökade således med 10 mkr mellan 1998 och 1999. Intäkterna från den ordinarie driften har under de senaste fyra åren legat stabilt mellan 63 % och 70 % av de totala intäkterna.

Intäktsjämförelse mellan åren 1999 och 1998, mkr

	<u>1999</u>	<u>Andel</u>	<u>1998</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u>
Publik	100,1	21%	78,3	18%	+ 28%
Champions League	61,2	13%	0,0	0%	
Reklam & sponsring	102,3	22%	94,2	21%	+ 9%
Tips- och mediamedel	54,0	12%	53,1	12%	+ 2%
Lotteri	9,2	2%	9,3	2%	- 1%
Bidrag	10,7	2%	12,0	3%	- 11%
Spelarförsäljning	86,7	19%	131,1	30%	- 34%
Gothia Cup	0,0	0%	29,2	7%	
Övrigt	41,4	9%	31,5	7%	+ 17%
* Totalt	465,6	100%	438,7	100%	

Tabell 4

De största ökningarna procentuellt svarade Champions Leagueintäkter och publikintäkter för. Även i kronor räknat ökade dessa intäkter mest.

De största minskningarna såväl i % som i absoluta tal svarade spelarförsäljning och Gothia Cup för.

Intäkter per förening inkl & exkl spelarförsäljning, mkr.

		Intäkter inkl <u>spelarförsäljn</u>	Intäkter exkl <u>spelarförsäljn</u>
AIK	1)	116,6	100,8
Djurgårdens IF FF		30,7	21,2
IF Elfsborg		22,2	20,6
IFK Göteborg		37,1	33,1
Halmstads BK		17,4	16,7
Hammarby IF FF	2)	32,7	30,9
Helsingborgs IF		60,4	44,2
Kalmar FF		16,7	16,5
Malmö FF		26,6	24,4
IFK Norrköping		19,4	16,2
Trelleborgs FF		32,9	14,5
Västra Frölunda IF		10,7	9,6
Örebro SK FK		20,4	18,2
Örgryte IS	2)	21,9	12,2
* Totalt		465,6	378,9

1) Varav C.L 61,2 mkr 1999

2) Preliminära siffror

Tabell 5

Allsvenskans kostnader

Allsvenskans kostnader (exklusive finansiella kostnader) uppgick till 483,3 mkr 1999 (1998: 438,9 mkr) vilket var en ökning med drygt 10%. AIKs deltagande i Champions League står för 21,9 mkr av de ökade kostnaderna jämfört med 1998. Av kostnaderna svarade föreningarnas totala löner inkl sociala avgifter för drygt hälften med 264,7 mkr 1999, varav 15,1 mkr är hänförliga till AIKs deltagande i C.L. (1998: 207,8 mkr). Detta innebär en ökning av personalkostnaderna (inklusive kostnader hänförliga till C.L.) med drygt 27% jämfört med 1998. Exklusive C.L. ökade personalkostnaderna med 20 % jämfört med 1998.

Kostnadsjämförelse mellan 1999 och 1998, mkr

	<u>1999</u>	<u>Andel</u>	<u>1998</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u>
Matchkostnader exkl C.L	64,6	13%	48,6	11%	+ 33%
Champions League	21,7	4%	0,0	0%	
Löner inkl soc avg exkl C.L	249,6	52%	207,8	48%	+ 20%
Administration	17,6	4%	9,9	2%	+ 78%
Reklam & sponsring	15,2	3%	12,7	3%	+ 20%
Lokaler	9,7	2%	10,6	2%	- 8%
Spelarförvärv	36,6	8%	47,8	11%	- 23%
Avskrivn spelarförvärv	20,6	4%	22,8	5%	- 10%
Gothia Cup	0	0%	27,1	6%	
Övrigt	47,7	10%	51,6	12%	- 8%
* Totalt	483,3	100%	438,9	100%	

Tabell 6

Spelarlönernas utveckling (exkl sociala avgifter) de 5 senaste åren framgår av uppställningen nedan. Ökningen mellan 1998 och 1999 var 18 % exklusive Champions League, och 33 % inklusive Champions League. Under de senaste 5 åren har spelarlönerna exkl sociala avgifter mer än fördubblats. Även spelarlönernas andel av driftskostnaderna har ökat från 22,3 % 1995 till 30 % exklusive C.L. 1999, respektive 32 % inklusive C.L. 1999.

Spelarlönernas utveckling, inkl C.L, 1995-1999, mkr

1995 1996 1997 1998 1999

Spelarlöner	50,0	68,5	82,1	102,3	136,5
Driftskostnader	224,6	273,8	311,2	367,5	426,1
Ökning spelarlöner		37,0%	19,9%	24,6%	33,4%
Spel.lönens andel av driftskostn	22,3%	25,0%	26,4%	27,8%	32,0%

Tabell 7

Spelarlönernas utveckling, exkl C.L, 1998-1999, mkr

	<u>1998</u>	<u>1999</u>
Spelarlöner exkl C.L.	102,3	121,4
Driftkostnader exkl C.L	367,5	404,4
Ökning spelarlöner exkl C.L		+ 18,7%
Spelarlönens andel av drift exkl C.L	27,8	30,0%

Tabell 8

Spelarlöner ovan är i båda tabellerna exklusive sociala avgifter.

I driftkostnaderna ingår löner och sociala avgifter samt alla andra kostnader förutom finansiella kostnader och kostnader för spelarförvärv.

Ökningen 1999 av spelarlönerna beror till 15,1 mkr av C.L. och ökningen av driftkostnaderna beror till 21,7 mkr av C.L.

Noteras bör att kostnaderna för spelarförvärv (d v s exklusive avskrivningar) minskat med 11,2 mkr, enligt kostnadsjämförelsen ovan. Årets investeringar i spelarförvärv som redovisas på balansräkningen, se vidare nedan, är också mindre 1999 än under 1998. Av det kan man misstänka att en viss del av löneökningen kan ha ett samband med att spelare som bytt förening, gjort detta utan att övergångssumma utbetalats, varvid spelare istället fått ut ersättning i form av lön, s k sign-on-fee.

Spelartransfers

Allsvenskans spelarförsäljningar slog rekord 1998. Under 1999 har en viss rekyl kunnat konstaterats. Spelarförsäljningarna brutto uppgick 1999 till 86,7 mkr (1998: 131,1 mkr). Av allsvenskans totala spelarförsäljningar på 86,7 mkr svarar AIK, Helsingborgs IF och Trelleborgs FF tillsammans för drygt 50 mkr vilket motsvarar närmare 60% av de totala spelarförsäljningarna.

Under 1999 har antalet klubbar som balanserar sina utgifter för spelarköp varit hälften av de allsvenska klubbarna. Detta har i sin tur medverkat till att de direkt kostnadsförda spelarköpen minskat. De totala spelarköpen 1999 uppgick till 63,5 mkr (1998:81,9 mkr) varav 36,6 mkr kostnadsförts direkt (1998: 47,8 mkr) och knappt 26,9 mkr bokförts i balansräkningen (1998: 34,1 mkr). Minskningen av utgifterna för spelarförvärv beror delvis av att inkomsterna från försäljningar, som ju finansierar förvärven, minskat enligt ovan. AIK var den klubb som i särklass spenderade mest pengar på spelarförvärv 1999 med 17,0 mkr, vilket motsvarar 27% av de totala spelarköpen.

Spelarförsäljningar och spelarförvärv 1994-1999, mkr

	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>1997</u>	<u>1998</u>	<u>1999</u>
Spelarförsäljningar	23,0	56,0	85,0	102,5	131,1	86,7
Spelarförvärv, dir kostn.förda	28,0	36,0	40,0	61,8	47,8	36,6
Spelarförvärv, balanserade 1)				21,7	34,1	26,9

1) Uppgift saknas 1996 och tidigare

Tabell 9

Av allsvenskans spelarförsäljningar gick c a 70% (1998: 77%) till utländska klubbar, c a 15% (1998: 6%) gick till svenska klubbar i lägre serier och c a 15% (1998: 17%) var försäljningar inom allsvenskan.

Spelarförvärven gjordes till c a 50% från utländska klubbar, c a 20% från allsvenska klubbar och c a 30% från klubbar i lägre serier.

Transferflöde 1999

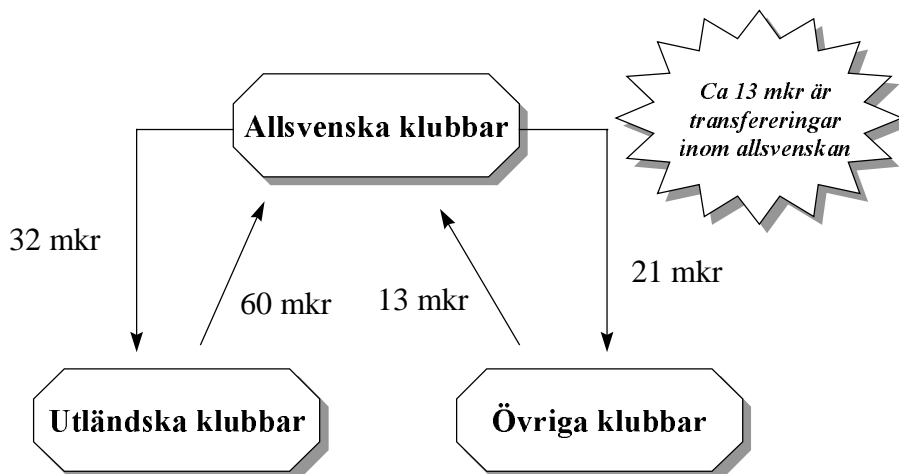

Bild 1

Antalet föreningar som balanserade externa spelarförvärv i balansräkningen var 7 st under 1999. Det totala balanserade värdet i allsvenskan 1999 uppgick till 33,1 mkr (1998: 28,9 mkr).

Balanserat värde externa spelarförvärv 1994-1999, mkr

	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>1997</u>	<u>1998</u>	<u>1999</u>
Bokfört spelarkapital	6,6	8,8	11,4	17,5	28,9	33,1
Antal fören. som bal. utg.	4	4	5	5	7	7

Tabell 10

De föreningar som balanserar sina spelarköp är tämligen homogena när det gäller såväl värderings- som avskrivningsprincip. Genomgående värderas spelarna till anskaffningsvärde och de skrivs av över kontraktstiden. De spelare som aktiveras är genomgående externa spelarförvärv och det är inte fråga om att balansera kostnader för egna produkter. Såväl värderings- som avskrivningsprinciper följer internationell praxis.

Föreningar som balanserar utgifter för spelarförvärv

	<u>Balanserat värde, mkr</u>
IFK Göteborg	8,5
Hammarby IF FF 1)	4,3
Helsingborgs IF	6,9
Malmö FF	5,1
IFK Norrköping	2,4
Trelleborgs FF	4,1
Örebro SK FK	1,7

1) Preliminära siffror

Tabell 11

Allsvenska föreningarnas egna kapital, soliditet och likviditet

Allsvenskan redovisade ett samlat eget kapital inkl fonder på 136,3 mkr för 1999 vilket motsvarade en soliditet på c a 44,6% (1998: 44,2%). Av dessa stod IFK Göteborg för 67,5 mkr. Av de allsvenska klubbarna redovisar 10 klubbar ett positivt eget kapital inkl fonder medan 4 klubbar redovisar kapitalunderskott.

Likviditetskvoten, definierad som omsättningstillgångar dividerat med kortfristiga skulder, uppgick för allsvenskan som helhet till 1,8. Hälften av föreningarna hade en likviditetskvot som var lägre än 1,0.

	<u>Totalt kapital, mkr</u>	<u>Eget kapital inkl fonder, mkr</u>	<u>Soliditet</u>	<u>Likviditetskvot</u>
AIK	77,1	+ 45,7	59%	3,0
Djurgårdens IF FF	4,2	- 6,1	Negativ	2,2
IF Elfsborg	5,5	- 5,1	Negativ	0,7
IFK Göteborg	80,3	+ 67,5	84%	8,9
Halmstads BK	28,2	+ 17,9	63%	2,5

Hammarby IF FF	1)	11,9	- 2,5	Negativ	0,5
Helsingborgs IF		18,8	+ 0	0,1%	0,6
Kalmar FF		4,1	+ 3,3	82%	5,2
Malmö FF		16,1	+ 2,5	15%	0,8
IFK Norrköping		12,7	+ 8,0	63%	0,6
Trelleborgs FF		12,7	+ 9,7	77%	4,3
Västra Frölunda IF		2,4	+ 0,1	3%	1,2
Örebro SK		10,0	- 4,8	Negativ	0,5
Örgryte IS	1)	21,4	+ 0,1	0,7%	0,7
* Totalt		305,4	136,3	45%	1,8

1) Preliminära siffror

Tabell 12

Allsvenska föreningarnas egna kapital och redovisade resultat 1999, mkr

	<u>Eget Kap</u> <u>inkl fonder</u>	<u>Redovisat</u> <u>Resultat</u>
AIK	+ 45,7	+ 17,6
Djurgårdens IF FF	- 6,1	+ 1,7
IF Elfsborg	- 5,2	- 4,2
IFK Göteborg	+ 67,5	- 9,7
Halmstads BK	+ 17,9	- 8,3
Hammarby IF FF	1) - 2,5	+ 0,1
Helsingborgs IF	+ 0,0	+ 1,6
Kalmar FF	+ 3,3	+ 3,1
Malmö FF	+ 2,5	- 13,8
IFK Norrköping	+ 8,0	+0,5
Trelleborgs FF	+ 9,7	+ 10,6
Västra Frölunda IF	+ 0,1	- 0,5
Örebro SK FK	- 4,8	- 5,1
Örgryte IS	1) + 0,1	- 3,5

1) Preliminära siffror

Tabell 13

Samband mellan föreningarnas utgifter och tabellposition

Med utgifter avses här årets totala kostnader, exklusive avskrivningar avseende balanserade utgifter för spelarförvärv, och inklusive årets utgifter för balanserade spelarförvärv.

	<u>Rangordning efter utgifter</u>	<u>Tabellposition</u>
AIK	1	2
Djurgårdens IF FF	6	14
IF Elfsborg	7	9
IFK Göteborg	3	6
Halmstads BK	8	3
Hammarby IF FF	5	10
Helsingborgs IF	2	1
Kalmar FF	13	11
Malmö FF	4	13
IFK Norrköping	12	5
Trelleborgs FF	11	8
Västra Frölunda IF	14	7
Örebro SK FK	9	12
Örgryte IS	10	4

Tabell 14

Slutsatsen av ovanstående är att det för hälften av föreningarna inte råder något tydligt samband mellan rangordningen utifrån årets utgifter och årets tabellposition.

Sammanfattning

Allsvenskan som helhet ökade sina intäkter med drygt 6 % under 1999 till 465 mkr inklusive spelarförsäljningar. Det redovisade resultatet för samtliga föreningar sammantaget uppvisade ett underskott uppgående till 10,1 mkr, trots AIKs deltagande i Champions League vilket inbringade ett överskott på 39,5 mkr.

Trenden håller i sig att allsvenskan blir allt mer beroende av stora spelaröverskott samt framgångar i de internationella cuperna för att kunna motverka underskott i den övriga driften. En anpassning sker kontinuerligt från de allsvenska klubbarnas sida till övrig europeisk fotboll där spelarförädling är ett naturligt inslag i den ordinarie verksamheten.

Finansiellt redovisade de allsvenska föreningarna ett kapitalöverskott uppgående till 136,3 mkr, där IFK Göteborg svarade för 67,5 mkr och AIK för 45,7 mkr. D v s över 80 % av kapitalöverskottet återfinns i dessa två föreningar. 10 av 14 föreningar re-

dovisade kapitalöverskott. För två av dessa tio tack vare balanserade utgifter avseende externa spelarförvärv.

Två av de fyra föreningar som redovisade kapitalunderskott aktiverade utgifterna för externa spelarförvärv

En jämförelse mellan föreningarnas rangordning utifrån utgifternas storlek och deras tabellposition visar att det för hälften av föreningarna inte råder något tydligt samband mellan rangordning utifrån utgifter och tabellplacering.

*Svenska Fotbollförbundet
Revisionsnämnden*